

PARTICIPATIEPLAN

ONTWIKKELSTRATEGIE

ZAANSE SCHANS

2017

Plan van aanpak

9 maart 2017

Projectgroep Zaanse Schans

Vastgesteld op: 9 maart 2017

Samen naar een ontwikkelstrategie Zaanse Schans

Plan van aanpak participatietraject

1. Aanleiding

De Zaanse Schans is onlangs uitgeroepen tot de meest bezochte toeristische attractie van Nederland met 1,9 miljoen bezoekers per jaar. De prognose is dat er in 2030 circa 3 miljoen bezoekers gaan komen. De gemeente en stichting de Zaanse Schans willen met het oog op de toekomst en de verwachte groei van bezoekersaantallen een ontwikkelstrategie opstellen waarbij op dit toekomstbeeld wordt ingespeeld. Hierbij staan kwaliteit en het erfgoedverhaal centraal, wordt de economische positie van het gebied versterkt, en blijft de Zaanse Schans en omgeving leefbaar en bereikbaar voor zowel bezoekers, bewoners als gebruikers. Omdat er veel belanghebbenden zijn in het gebied en deze belanghebbenden deels ook vertegenwoordigd zijn in het bestuur van Stichting de Zaanse Schans, wordt deze ontwikkelstrategie gezamenlijk met de omgeving geformuleerd. De uitgangspunten en aanpak voor de participatie met de verschillende belanghebbenden worden in dit document omschreven.

2. Participatie

De gemeente Zaanstad is continu actief op zoek naar nieuwe manieren om samen met inwoners, ondernemers en organisaties beleid te maken, buurten vorm te geven, en hen zelf invloed te geven op hun eigen leefomgeving. Concrete voorbeelden zijn groenadoptie, placemaking, MAAK.Zaanstad en de participatietrajecten in het kader van de omgevingswet. Tijdens deze gesprekken moet duidelijk zijn welke uitgangspunten hard zijn, en in welke uitgangspunten nog ruimte zit om over in gesprek te gaan. Zaanstad gebruikt de interactie niveaus van Pröpper (2009, besluit Interactieve Beleidsvorming).

Mate van Interactie	Rol bestuursorgaan	Uitkomst interactieproces & mate van invloed
Informereren	Het college of de gemeenteraad voert geheel zelfstandig beleid en verschaft hierover informatie. Indien nodig tracht het bestuursorgaan de doelgroep te overtuigen.	De uitkomst is een geïnformeerde doelgroep/actor.
Raadplegen	Het college of de gemeenteraad vraagt de mening van de doelgroep.	De uitkomst is inzicht hoe de doelgroep over een bepaald onderwerp denkt. Het bestuur neemt de inbreng mee in zijn bredere afweging.
Adviseren	Het college of de gemeenteraad vraagt een open advies waarbij er ruimte is voor inbreng en discussie	De uitkomst is een advies van de doelgroep aan het bestuur over de gewenste richting. Het bestuur moet argumenten geven waarom zij het advies wel of niet overneemt.
Meebeslissen	Het college of de gemeenteraad geeft de deelnemer de bevoegdheid om binnen randvoorwaarden zelf beslissingen te nemen.	Vooraf is afgesproken van welke (deel)processen de uitkomsten worden overgenomen.
Coproduceren	Het college of de gemeenteraad werkt op basis van gelijkwaardigheid met andere partijen samen.	Samen met een andere partij komt het voorstel inhoudelijk en/of financieel tot stand.
Faciliteren	Het college of de gemeenteraad biedt ondersteuning zoals tijd, geld, deskundigheid of materiële hulpmiddelen.	Het bepalen van de uitkomst is niet meer aan het gemeentebestuur.

De Zaanse Schans wordt vanaf het najaar van 2010 bestuurd door een zogenaamd stakeholder bestuur. Daarbij hebben vertegenwoordigers van de Ondernemersvereniging Zaanse Schans, Vereniging de Zaanse Molen, Stichting Zaanse Museum en Stadsherstel Zaanstreek N.V. een stem in het bestuur. Participatie is dus bestuurlijk verankerd, echter voor dit traject wil Stichting de Zaanse Schans en de gemeente de participatie verder laten gaan.

De stakeholdersbijeenkomst van 28 november 2016 waarbij ruim 170 mensen aanwezig waren is de eerste aanzet geweest tot het gesprek met de stad.

Voor het vervolgtraject rond de Zaanse Schans kiezen we voor verschillende groepen belanghebbenden voor verschillende maten van participatie. Voor de direct belanghebbenden kiezen we voor adviseren en voor de indirect belanghebbenden voor raadplegen. Dit betekent dat een advies van de direct belanghebbenden zwaarder weegt, en echt met argumenten onderbouwd moet worden indien dit advies niet overgenomen wordt. Aan het eind van het traject wordt de 'stad' nogmaals geraadpleegd over het eindproduct.

3. Voortraject Zaanse Schans

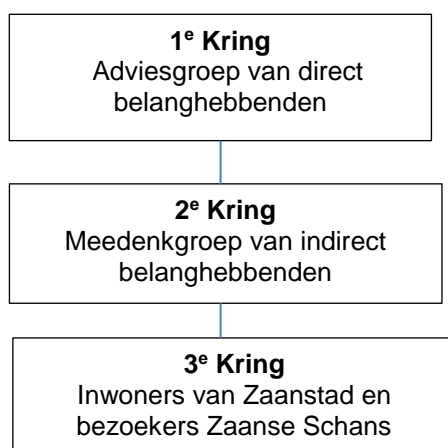
Gemeente Zaanstad en Stichting de Zaanse Schans hebben besloten samen op te trekken in het formuleren van plannen voor de toekomst van de Zaanse Schans. Eind 2015 is opdracht gegeven voor een toekomstverkenning Zaanse Schans 2030. Deze verkenning, onder de naam "Droombeeld Zaanse Schans 2030" is gericht op de langere termijn en heeft als doel ontwikkelingsrichtingen te onderzoeken voor een toekomstbestendige Zaanse Schans.

Vanaf het moment van de bestuursopdracht in december 2015 is er een projectorganisatie van gemeente en Stichting de Zaanse Schans opgezet. Het stedenbouwkundig bureau BVR is gecontracteerd voor het opstellen van een droombeeld en er is een museum-expert (TiMe) gevraagd om een museaal advies uit te brengen over de Zaanse Schans en de verschillende musea die zich bevinden op de schans. Er is een informatiebijeenkomst in januari 2016 voor stakeholders georganiseerd en op 15 april is het plan van BVR in combinatie met het museaal advies van TiMe gepresenteerd aan een testpanel van direct betrokkenen en experts. Uiteindelijk is in november 2016 een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd waar 150 belangstellenden op af zijn gekomen. De deelnemers hebben in kleine groepjes hun reactie gegeven op het rapport van BVR. De uitkomsten hier zijn in een overzicht per thema gegroepeerd (zie bijlage). Tijdens dezelfde bijeenkomst zijn door verschillende partijen 'pitches' gehouden. In deze pitches zijn ideeën en initiatieven gelanceerd voor bepaalde ontwikkelingen op de Zaanse Schans. De ideeën die zijn geopperd in de stakeholderbijeenkomst worden meegenomen in het traject van het opstellen van de ontwikkelstrategie, het verslag van de bijeenkomst geldt hierbij als input.

4. Belanghebbenden ontwikkelstrategie

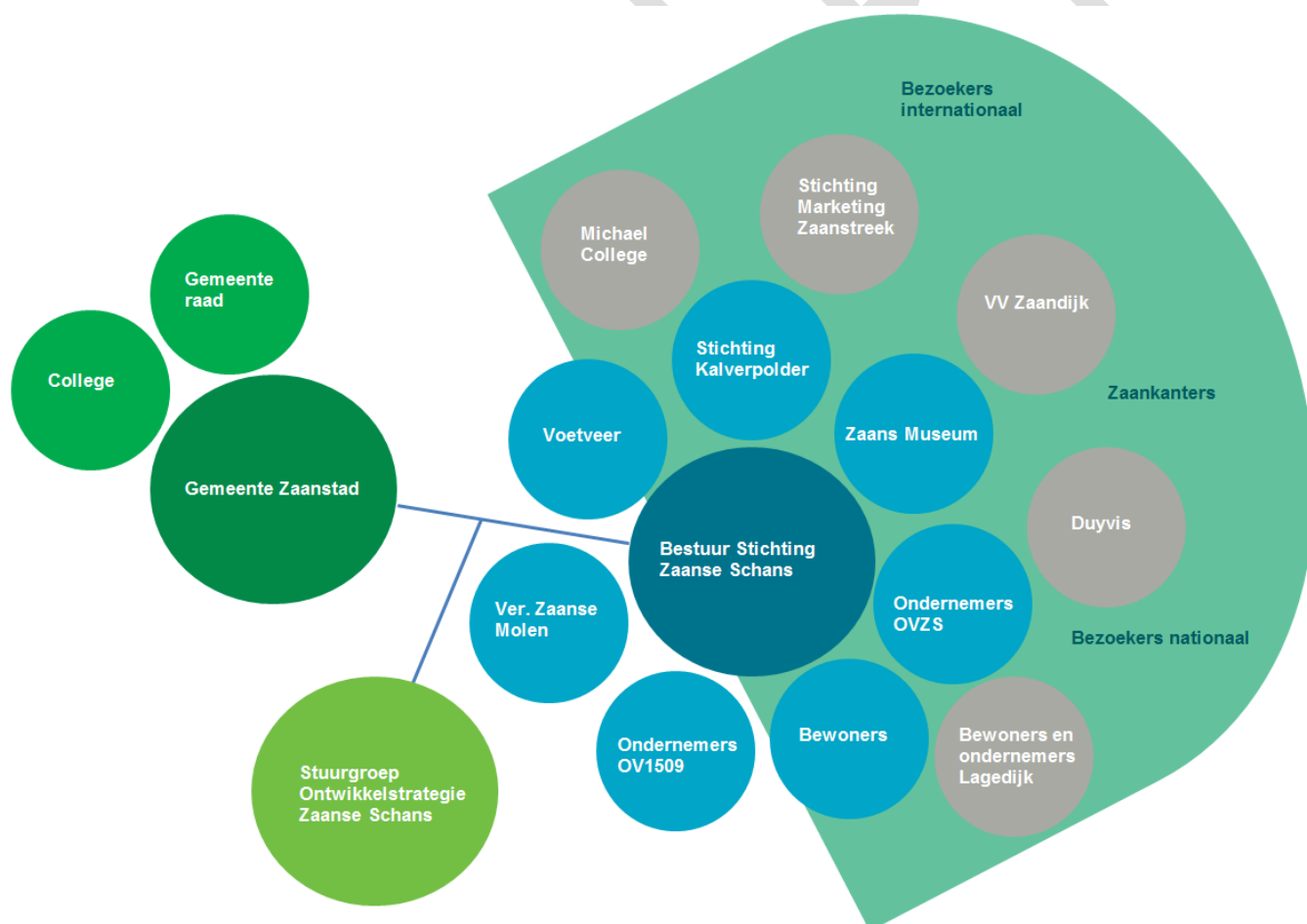
Bij het gesprek betrekken we die doelgroepen die een direct of indirect belang als gebruiker van de Zaanse Schans hebben. Er zijn drie verschillende kringen van belanghebbenden vast te stellen:

1. De eerste kring zijn direct belanghebbenden, waarvan sommigen vertegenwoordigd zijn in het bestuur van de Stichting Zaanse Schans. Deze groep gaat **adviseren** op de ontwikkelstrategie.
2. De tweede kring zijn indirect belanghebbenden die niet direct een belang op het terrein zelf hebben, maar de effect ondervinden van de gemaakte keuzes in de ontwikkelstrategie. Deze belanghebbenden gaan we **raadplegen**.
3. Dan is er nog een derde kring aan belanghebbenden en dat zijn de inwoners van Zaanstad en de bezoekers van de Zaanse Schans. Deze groep wordt **geraadpleegd**.

De adviesgroep adviseert aan de stuurgroep Zaanse Schans. Deze stuurgroep bestaat uit twee bestuurders van de gemeente Zaanstad, Dennis Straat (economie) en Dick Emmer (cultuur), en twee bestuurders van het bestuur van Stichting de Zaanse Schans, waarnemend voorzitter Hans Gerson en Michiel van der Burght. De stuurgroep is namens de gemeente Zaanstad en de Stichting Zaanse Schans opdrachtgever voor de ontwikkelstrategie. De stuurgroep adviseert vervolgens aan het College van B&W van Zaanstad en aan het bestuur van de Zaanse Schans. Zowel het bestuur van de Zaanse Schans als het College van B&W zal uiteindelijk de ontwikkelstrategie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma vast stellen. Ruimtelijke veranderingen en mogelijke investeringen worden vervolgens aan de gemeenteraad voorgelegd.

Van belang in dit participatietraject is dat de stuurgroep en de projectgroep zich ten doel stelt om te participeren, dat betekent dat binnen de bepaalde randvoorwaarden er opties binnen de ontwikkelstrategie nog open staan.

5. Uitgangspunten participatie

- **De scope** van de participatie is de ontwikkelstrategie voor het grondgebied van de Zaanse Schans en de woon- werkgebieden eromheen.
- **Consultatie** van belanghebbenden is noodzakelijk om tot een goed, en gedragen ontwikkelstrategie te komen.
- **Doelstelling** is om te komen tot een breed gedragen ontwikkelstrategie op basis van de ruimtelijke droom van BVR aangevuld met de verschillende pitches, visies en dromen van de andere stakeholders op de Zaanse Schans.
- **De bevoegdheid** van de adviesgroep is adviseren: dat betekent dat aan het einde van het traject een advies door de adviesgroep wordt opgesteld richting de stuurgroep. Het betreft geen bindend advies; de stuurgroep heeft de bevoegdheid om het advies of onderdelen van het advies naast zich neer te leggen. De stuurgroep moet argumenten geven waarom zij het advies wel of niet overneemt.
- Het centraal stellen van de gebruiker past in de ambitie van het college van Zaanstad en het bestuur van de Zaanse Schans.
- Bij centraal stellen gebruiker, past het ook het praten van de taal van de gebruiker, we vermijden ambtelijk, juridisch en technisch taalgebruik.
- De participatie wordt in overleg met de belanghebbenden zelf vormgegeven en aangepast als de behoefte verandert.
- Tijdens deze gesprekken kunnen de belanghebbenden meedenken en meepraten over de uitwerking van de uitgangspunten
- Parallel daaraan is online de praatmee.zaanstad.nl tool beschikbaar om feedback te geven op de thema's, of om zelf een nieuw thema op te starten.
- De output van de gesprekken (zowel gesprek als online) wordt meegenomen in de keuzes die gemaakt worden bij de formulering van de ontwikkelstrategie wat in het tweede kwartaal 2018 aan B&W wordt voorgelegd.
- Niet alle opmerkingen kunnen meegenomen worden. Er zijn verschillende belangen die soms ook tegenstrijdig zijn. Deze afwegingen worden expliciet gemaakt.
- De output, de gemaakte afwegingen en de daaruit voortvloeiende keuzes zullen teruggekoppeld worden. Dit doen we voor de adviesgroep en meedenkgroep tijdens een afsluitende vergadering. De overige belanghebbenden krijgen deze terugkoppeling via de website en er wordt een afsluitende bijeenkomst georganiseerd in het najaar.

6. Aanpak participatietraject

Het gesprek over de ontwikkelstrategie wordt in overleg met de belanghebbenden zelf vormgegeven. De aanpak gaat parallel aan de 3 kringen van belanghebbenden.

- Met de eerste kring, de direct belanghebbenden, wordt een adviesgroep ingericht om gezamenlijk richting te bepalen en te toetsen.

1^e Kring: Leden van de adviesgroep Zaanse Schans zijn:

Zaans Museum

Vereniging Zaanse Molen

Ondernemersvereniging OVZS

OV1509

Schans bewonersbelang

Stichting Kalverpolder

Historische Commissie

Jan Hovers

Henk Heijnen

Ruud Keinemans

Willem Kooijman

Rob la Grand

John van Loon

Piet Koster

Naast deze leden, zijn ook de leden van de projectgroep vaste deelnemer aan de adviesgroep.

Ambtelijk opdrachtgever namens de gemeente Zaanstad

Marjorie Verhoek

ambtelijk opdrachtgever namens de stichting Zaanse Schans

Peter Jan Steenbergen

Procesmanager gemeente Zaanstad
Projectsecretaris
Adviseur Historie namens SZS
Stedenbouwkundige

Ivar Dijk
Marry van der Aar
Pieter Gravesteijn
John Breen

De adviesgroep komt op een aantal vaste momenten bij elkaar. Het voorstel is om tenminste 1 x 6 tot 8 weken te vergaderen en per keer verschillende thema's te behandelen. Voor het uitgebreide planningsoverzicht wordt verwezen naar de bijgevoegde bijlage:

Planningsoverzicht dd. 1 maart 2017

2^e Kring: Voor indirect belanghebbenden wordt een bijeenkomst georganiseerd zodra er een concept strategie bekend is met daarin ook terugkoppeling van gemaakte keuzes en afwegingen. Deze groep noemen we de [meedenkgroep](#).

Leden van deze meedenkgroep zijn (voorstel)

Duyvis	Bas Janse
Voetbalvereniging Zandijk	Wim IJsseldijk
Bewoners Lagedijk	Ron Sman
Bewoners Haaldersbroek	Pieter Bleeker
Michael College	Miriam Ruigok
Vereniging Zaans Erfgoed	Piet Oudega
Stichting Voetveer Zandijk	Marianne Metselaar
Ondernemer / bewoner Guisweg	Emmy Bootsman
Vereniging van bewoners Lagedijk	Yvonne van Veen
Ondernemer Lagedijk	Anneke Stemers
Bewoner Lagedijk	Jan Duyvis
Ondernemer Kiosk station Zaanse Schans	Jemuel Lampe
Ondernemer Stationstraat/Hoogstraat	n.n.b.

Voor het uitgebreide planningsoverzicht wordt verwezen naar de bijgevoegde bijlage:

Planningsoverzicht dd. 1 maart 2017

- Voor Zaankanters en bezoekers is <http://praatmee.zaanstad.nl> beschikbaar waar we een project aanmaken voor de Zaanse Schans waar we stellingen kunnen voorleggen en men zelf ook ideeën kan aandragen. Via de Zaanse communicatiekanalen doen we oproepen om mee te denken. Met dit kanaal bedienen we alle belangstellenden die zich hebben opgegeven voor de bijeenkomst van november 2016.
- Website www.toekomstzaanseschans.zaanstad.nl waarop alle informatie terug te lezen is. Deze website wordt in eigen beheer gemaakt. Hier zullen de gespreksverslagen van de adviesgroep, de tussenstand, de vastgestelde stukken op gepubliceerd worden. Aanspreekpunt voor deze website is de procesmanager vanuit de gemeente.
- Afsluitende bijeenkomst om ook vervolg te bespreken. Voor deze bijeenkomst wordt de gehele brede groep uitgenodigd die ook aanwezig was bij de stakeholdersbijeenkomst in november 2016. De planning voor deze bijeenkomst in het voorjaar 2018.

Bijlage 1: Planningsoverzicht dd. 1 maart 2017

Bijlage 2: Overzicht opmerkingen Stakeholdersbijeenkomst dd. 28 november 2016